

**ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР, ХИЛ ХАМГААЛАХ
ЕРӨНХИЙ ГАЗАР, ГАДААДЫН ИРГЭН, ХАРЬЯАТЫН ГАЗАР, ГААЛИЙН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ**

2025 оны 02 сарын 21 өдөр

Дугаар А/43, А/03, А/94, А/59

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Иргэний нисэхийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2.4 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны 137 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Агаарын тээврийг хялбаршуулах журам”-ын 2.11.29 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нэгдсэн журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллахыг Иргэний нисэхийн ерөнхий газар, Хил хамгаалах ерөнхий газар, Гадаадын иргэн, харьяатын газар, Гаалийн ерөнхий газарт тус тус даалгасугай.

3. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан дээрх агентлагийн дарга нарын 2019 оны 09 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А/735, А/24, А/336, А/198 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ИРГЭНИЙ
НИСЭХИЙН
ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН ДАРГА

ХИЛ ХАМГААЛАХ
ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН
ДАРГА

ГАДААДЫН
ИРГЭН,
ХАРЬЯАТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА

ГААЛИЙН
ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН
ДАРГА

Э.ТӨРБАЯР

Х.ЛХАГВАСҮРЭН

Н.УУГАНБАЯР

Р.ОТГОНЖАРГАЛ

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар, Хил
хамгаалах ерөнхий газар, Гадаадын иргэн,
харьяатын газар, Гаалийн ерөнхий газрын даргын
2025 оны 01 дугаар сарын 4-ны өдрийн
1/45, 1/03, 1/04, 1/53 дугаар
хамтарсан тушаалын хавсралт

11161274783

УХГ0207
6097863

АГААРЫН ХӨЛӨГ ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛД
АРГАГҮЙДСЭН БУУЛТ ҮЙЛДСЭН ҮЕД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ НЭГДСЭН ЖУРАМ

АГУУЛГА

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

- 1.1. Нийтлэг үндэслэл
- 1.2. Эрх зүйн үндэслэл

ХОЁР. ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА
ХЭМЖЭЭ

- 2.1. Мэдээлэл
- 2.2. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

ГУРАВ. ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛ БОЛОН НУТАГ
ДЭВСГЭРИЙН ЗАСАГ ЗАХИРГААНААС ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 3.1. Нисэх буудлын үйл ажиллагааны бэлэн байдлыг хангаж ажиллах
- 3.2. Хамтран ажиллах

ДӨРӨВ. АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 4.1. Мэдээлэл
- 4.2. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

ТАВ. ХИЛИЙН ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 5.1 Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ
- 5.2 Хил хамгаалах байгууллага
- 5.3 Гадаадын иргэн харьяатын газар
- 5.4 Гаалийн байгууллагын үйл ажиллагаа

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1.1 НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1.1. Монгол Улсын агаарын хилийн орох цэгээр орсон гадаадын болон Монгол Улсад бүртгэлтэй агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд онцгой нөхцөл байдлын улмаас аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд иргэний нисэхийн үйл ажиллагаа, хилийн хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлж ажиллах байгууллагуудын үйл ажиллагааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино.
- 1.1.2. Улсын болон иргэний агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд ажиллах үйл ажиллагааг Иргэний нисэхийн тухай Чикагогийн конвенцын Хавсралт-9 “Үйл ажиллагааг хялбарчлах”, Монгол Улсын холбогдох хуулиуд болон Засгийн газрын 2021 оны 137 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Агаарын тээврийг хялбаршуулах журам” зэрэг эрх зүйн баримт бичгүүдийн хүрээнд хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг, зорчигчийг нэвтрүүлэхэд нисэхийн аюулгүйн хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хангах, хилийн хяналтын байгууллагуудын үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах замаар хэрэгжүүлнэ.
- 1.1.3. Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд онцгой нөхцөл байдлын улмаас аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд тухайн нисэх буудлын дарга холбогдох арга хэмээг авч хэрэгжүүлэх ажлыг удирдан зохион байгуулна.
- 1.1.4. Аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд иргэний нисэх, хилийн хяналтын байгууллагын холбогдох албан хаагчдын бүрэлдэхүүнтэй “Хилийн хяналтын шуурхай бүлэг”-ийг Иргэний нисэхийн ерөнхий газраас хилийн хяналтын байгууллагуудын удирдлагатай зөвшилцөж, томилно.
- 1.1.5. Тухайн агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудлын оршин буй нутаг дэвсгэрийн төрийн захиргааны байгууллага нь гал унтраах, эрэн хайх, авран туслах, эмнэлгийн түргэн тусламж үзүүлэх анги, хэсгүүдийн бэлэн байдлыг хангаж, шаардлагатай тохиолдолд цагдаагийн байгууллагын хамгаалалт авч, шуурхай удирдлагаар хангаж ажиллана.
- 1.1.6. Энэхүү журмыг Иргэний нисэхийн ерөнхий газар, Хил хамгаалах ерөнхий газар, Гадаадын иргэн, харьяатын газар, Гаалийн ерөнхий газрын дарга нар хамтран батална.

1.2 ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭСЛЭЛ

1.2.1 Журамд хамаарах олон улсын гэрээ, конвенц, Монгол Улсын хууль

- Чикаго хотноо 1944 онд батлагдсан Иргэний нисэхийн тухай олон улсын конвенц;
- Киото хотноо 1973 онд батлагдсан Гаалийн бүрдүүлэлтийн горимыг хялбарчлах, уялдуулах тухай конвенц;
- Вена хотноо 1961 онд батлагдсан Дипломат харилцааны тухай олон улсын конвенц;
- Женев хотноо 1982 онд батлагдсан Ачааг хилээр нэвтрүүлэхэд хийх хяналт, шалгалтын нөхцөлийг уялдуулах тухай олон улсын конвенц;
- Базель хотноо 1989 онд батлагдсан Аюултай хог хаягдлыг хил дамжуулан тээвэрлэн зайлуулахад хяналт тавих тухай конвенц;

1.2.2 Журамд хамаарах хуулиуд:

- Монгол Улсын Үндсэн хууль;
- Агаарын зайг нисэхэд ашиглах тухай хууль;
- Иргэний нисэхийн тухай хууль;
- Улсын нисэхийн тухай хууль;
- Зөрчлийн тухай хууль;
- Монгол Улсын хилийн тухай хууль;
- Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хууль;
- Гаалийн тухай хууль;
- Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хууль;
- Хүн худалдаалахтай тэмцэх хууль;
- Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль;
- Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт, шалгалтын тухай хууль;
- Монгол Улсын иргэн гадаадад хувийн хэргээр зорчих, цагаачлах тухай хууль;
- Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хууль;
- Хүнсний тухай хууль;
- Эрүүл ахуйн тухай хууль;
- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль;
- Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих тухай хууль;
- Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал;
- Гамшгаас хамгаалах тухай хууль;
- Галын аюулгүй байдлын тухай хууль;
- Бусад.

ХОЁР. ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

2.1 МЭДЭЭЛЭЛ

- 2.1.1. Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллага нь Иргэний нисэхийн дүрэм 12 /Осол зөрчлийн талаар мэдээлэх/, Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын даргын 2017 оны А/297 дугаар тушаалаар баталсан “Нислэгийн онцгой нөхцөл, байдал болон осол зөрчлийн талаарх мэдээлэл хүлээн авах, дамжуулах журам”-ын дагуу ажиллана.
- 2.1.2. Хилийн боомоор тогтоогдоогүй нисэх буудлын нислэгийн удирдагч нь агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх болсон шалтгаан, нөхцөл байдлын талаарх мэдээллийг Хавсралт 1-д заасны дагуу дамжуулна.

2.2 ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 2.2.1 Иргэний нисэхийн ерөнхий газар нь Монгол Улсад байнгын ажиллагаатай олон улсын болон орон нутгийн нисэх буудлуудын талаарх мэдээллийг “Нисэхийн мэдээллийн эмхэтгэл”-д тогтмол шинэчлэн тусгаж, шаардлагатай тохиолдолд холбогдох байгууллагуудыг мэдээллээр хангана.
- 2.2.2 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллага нь аргагүйдсэн буулт үйлдэх агаарын хөлгийн тухай мэдээллийг нэгтгэн авч, үүссэн нөхцөл

байдлыг үнэлэх, авах арга хэмжээний талаар санал боловсруулж, шуурхай арга хэмжээ авч ажиллана.

- 2.2.3 Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд хөрш орнуудтай байгуулсан нисэхийн эрэн хайх, авран туслах хэлэлцээрийн дагуу үйл ажиллагааг зохион байгуулна.
- 2.2.4 Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлсан чиг үүрэгтэй байгууллагууд болон хилийн хяналтын байгууллагуудтай хамтран боловсруулсан "Хамтран ажиллах төлөвлөгөө"-ний дагуу үйл ажиллагааг зохион байгуулна.
- 2.2.5 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ үзүүлж буй байгууллага нь агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдэх болсон шалтгаан, нисэх баг, зорчигч, шатахууны үлдэгдэл, ачааны талаарх мэдээллийг хилийн хяналтын байгууллагуудад шуурхай мэдээлнэ.

ГУРАВ. ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛ БОЛОН ХИЛИЙН ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

3.1 НИСЭХ БУУДЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БЭЛЭН БАЙДЛЫГ ХАНГАЖ АЖИЛЛАХ

- 3.1.1 Тухайн нисэх буудлын дарга нь нислэгийн удирдагчаас мэдээлэл авмагц Хавсралт 1-д заасан бүдүүвчийн дагуу зохих байгууллага болон удирдах албан тушаалтанд шуурхай мэдээлж, үүссэн нөхцөл байдалд үнэлэлт өгч, олон улсын нислэгийг хүлээн авах ажлыг шуурхай удирдлагаар ханган, зохион байгуулж ажиллана.
- 3.1.2 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх зурвасыг чөлөөлөх, зогсоол талбайг бэлтгэх, агаарын хөлгийн баг, зорчигчийг түр хугацаагаар байрлуулах, хилийн хяналт шалгалтын бүсийн талбайг бэлтгэх зэрэг үйл ажиллагааг нисэх буудлын дарга шуурхай зохион байгуулна.
- 3.1.3 Монгол Улсад орохыг үл зөвшөөрөх гадаадын иргэнийг тээвэрлэж ирсэн агаарын тээвэрлэгч тухайн зорчигчийг буцаан тээвэрлэх хүртэл нисэх буудал нь түр саатуулах байраар хангаж ажиллана.
- 3.1.4 Тус бүс нутгийн хилийн хяналтын байгууллагуудыг үндсэн чиг үүргийнх нь дагуу үйл ажиллагаа явуулах бололцоогоор хангана.
- 3.1.5 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх тохиолдолд тухайн аймаг, сумын нутаг дэвсгэрт байршдаг болон томилогдон очсон хилийн хяналтын байгууллагуудтай хамтран хилийн хяналт шалгалтын түр бүсийг тогтоон хамтран ажиллана.

3.2 ХАМТРАН АЖИЛЛАХ

- 3.2.1 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдэхэд 1.1.4-т заасан "Хилийн хяналтын шуурхай бүлэг"-т ажиллаж, хэлцэл байгуулах байгууллагын албан хаагч нарыг хилийн хяналтын удирдах төв байгууллагуудтай зөвшилцсөн байна.
- 3.2.2 Хилийн хяналтын байгууллагууд нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байрлах хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар тодорхой тусгасан заавар, төлөвлөгөө боловсруулсан байна. /Нисэх буудлын "Онцгой нөхцөлийн төлөвлөгөө"-нд нэмэлт заалт тусган оруулж болно/

- 3.2.3 Хилийн хяналтын байгууллагуудын албан хаагч нарын тухайн нисэх буудалд очих хугацаа, тээврийн хэрэгслийн зардал зэргийг хариуцах байгууллагын талаар "Хамтран ажиллах төлөвлөгөө"-нд тусган хэрэгжүүлнэ.
- 3.2.4 Онцгой нөхцөл байдлын улмаас хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн агаарын хөлгөөр зорчиж ирсэн Монгол Улсад орохыг үл зөвшөөрөх гадаадын иргэнийг тээвэрлэж ирсэн тухайн агаарын хөлгөөр буцаан тээвэрлэх боломжгүй болсон тохиолдолд хамгийн ойролцоох хилийн боомт бүхий олон улсын нисэх буудалд хилийн хяналтын байгууллагуудын албан хаагчдаар харгалзуулан хүргэх тээврийн хэрэгсэл (шаардлагатай тохиолдолд эмнэлгийн тоног төхөөрөмж)-ийг тухайн нисэх буудал хариуцна.
- 3.2.5 Агаарын хөлөг нь аргагүйдсэн буулт үйлдсэний дараа 6 цагийн дотор нислэгээ үргэлжлүүлэх боломжтой тохиолдолд, мөн 6 цагаас дээш хугацаагаар саатах буюу нислэгээ цаашид үргэлжлүүлэх боломжгүй болсон үед авах арга хэмжээний зохицуулалтыг нисэх буудал болон хилийн хяналтын байгууллагууд "Хамтран ажиллах төлөвлөгөө"-нд тусгасан байна. Үүнд:
- Тухайн нисэх буудал нь нисэхийн аюулгүйн хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хангах үүднээс агаарын хөлгөөс ачаа, тээшийг буулгах шилжүүлэн ачих, ачих, тээвэрлэх ажлыг гаалийн хяналт дор гүйцэтгэж, дээрх барааг гаалийн хяналтад хадгалах байраар хангах;
 - Нисэх буудал нь орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран ачаа, шууданг /бүхэлд нь буюу зарим хэсгийг/ тухайн агаарын хөлгөөр үргэлжлүүлэн тээвэрлэх боломжгүй тохиолдолд гаалийн байгууллагын зөвшөөрлийг үндэслэн эцсийн цэг хүртэл автозамаар тээвэрлэх арга хэмжээг яаралтай зохион байгуулах;
 - Шаардлагатай тохиолдолд агаарын хөлгийн баг, зорчигчийг түр хугацаагаар байрлуулах шаардлага хангасан байр, танхимаар хангах арга хэмжээг нисэх буудал нь орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран зохион байгуулах;
 - Дэлхийн шуудангийн холбооны хамгаалалтын актын шаардлагын дагуу шууданг хадгалах бололцоогоор хангах;
 - Агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдсэн хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудал нь нисэхийн аюулгүйн хамгаалалтыг ханган ажиллах бөгөөд хилийн хяналтын байгууллагууд нь үзлэг шалгалтыг хийхдээ эрсдэл тооцох аргыг хэрэглэнэ;

ДӨРӨВ. АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

4.1 МЭДЭЭЛЭЛ

- 4.1.1. Агаарын хөлгийн дарга нь тухайн цаг үеийн нөхцөл байдлаас хамаарч, аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудлын нислэгийн удирдагчаас дэмжлэг авна.
- 4.1.2. Нисэх баг нь хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудлын нислэгийн удирдагчид буулт үйлдэх болсон шалтгаан, нөхцөл байдлын талаарх мэдээллийг өгнө.
- 4.1.3. Агаарын тээвэрлэгч нь тухайн нислэгээр зорчиж буй зорчигчид болон онцгой анхаарал шаардлагатай зорчигчийн мэдээлэл, тээвэрлэж буй ачаа, агаарын хөлөгт гарсан техникийн саатал, дутагдал, бэртэж гэмтсэн зорчигчийн талаар нислэгийн удирдагчид тодорхой мэдээлнэ.

- 4.1.4. Агаарын тээвэрлэгч нь агаарын хөлгийн хөөрч буух цаг, зорчигчдын талаарх мэдээлэл, нислэгийн баримт бичгүүд болон бусад шаардлагатай мэдээллүүдээр Иргэний нисэхийн ерөнхий газар болон хилийн хяналтын байгууллагуудыг хангана.
- 4.1.5. Нислэгийн үед халдварт өвчинтэй болон халдварт өвчинтэй байж болзошгүй зорчигч илэрсэн тохиолдолд тухайн зорчигч болон илэрч буй өвчний шинж тэмдгийн талаар аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудалд урьдчилан мэдэгдэнэ.
- 4.1.6. Нислэгийн үед агаарын хөлөгт хууль тогтоомж зөрчсөн болон агаарын хөлгийн хэвийн ажиллагааг алдагдуулж буй "хэв журам зөрчсөн зорчигч"-ийн талаар аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудалд урьдчилан мэдэгдэнэ.

4.2 ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 4.2.1 Агаарын тээвэрлэгч нь Монгол Улсад орохыг үл зөвшөөрөх гадаадын иргэн тээвэрлэж ирсэн тохиолдолд тухайн зорчигчийг хүлээн зөвшөөрөх улс руу буцаан тээвэрлэх арга хэмжээг авна.
- 4.2.2 Агаарын тээвэрлэгч аргагүйдсэн буулт үйлдсэн агаарын хөлгийн зорчигчдын хоол, зочид буудлын төлбөр болон нисэх буудлын хураамжтай холбоотой зардлыг хариуцна.
- 4.2.3 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй тухайн нисэх буудал болон хилийн хяналтын байгууллагуудын үйл ажиллагаанд бүх талын дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллана.

ТАВ. ХИЛИЙН ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

5.1 ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 5.1.1 Хилийн хяналтын байгууллагууд хамтран хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд хяналт шалгалтын бүс тогтоох ажиллагааг зохион байгуулна.
- 5.1.2 Хилийн хяналтын байгууллагууд нь хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн улсын болон иргэний агаарын хөлгийн багийн гишүүд, зорчигчдын улсын хилээр нэвтрүүлэхтэй холбогдсон хилийн хяналт шалгалтыг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.
- 5.1.3 Хилийн хяналтын байгууллагуудын хяналт шалгалттай холбогдсон шаардлагууд нь гадаадын агаарын хөлгийн нисэх багийн бүрэлдэхүүнд мөн адил хамаарна.
- 5.1.4 Хилийн хяналтын байгууллагууд нь хилийн хяналт шалгалтыг зохион байгуулахад шаардагдах техник, тоног төхөөрөмж, зохион байгуулалтыг хариуцан ажиллана.

5.2 ХИЛ ХАМГААЛАХ БАЙГУУЛЛАГА

- 5.2.1 Агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүд болон зорчигчдын хил нэвтрэх эрхийн баримт бичгийн шалгалтыг хялбарчилсан журмаар явуулна.
- 5.2.2 Агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүдийг нислэгийн хуудсаар, зорчигчийг хил нэвтрэх эрхийн баримт бичгээр шалган нэвтрүүлж, программ хангамжийн сүлжээгүй газарт хилийн орох, гарах хуудсыг бөглүүлнэ. Зөрчил илэрсэн тохиолдолд холбогдох хууль журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

- 5.2.3 Мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэх боломжгүй тохиолдолд 24 цагийн дотор нөхөн бүртгэж, зорчих эрхийг нь түр хугацаагаар хязгаарласан болон тус улсад орохыг хориглосон иргэдийн жагсаалттай тулгана.
- 5.2.4 Нөхөн бүртгэх явцад илэрсэн зөрчлийг шийдвэрлэх асуудлаар агаарын тээвэрлэгчтэй хамтран ажиллана.
- 5.2.5 Техникийн шалтгаанаар нисэх боломжгүй болсон агаарын хөлгийг засварлах зорилгоор ирсэн техникийн ажилтнуудыг түр нэвтрүүлэх арга хэмжээг саадгүй авч ажиллана.
- 5.2.6 Дор дурдсан хүмүүсийг Монгол Улсын хилээр нэвтрүүлэхийг хориглоно. Үүнд:
- Хил нэвтрэх эрхийн бичиг баримт нь хүчин төгөлдөр байх нөхцөл алдагдсан;
 - Хил нэвтрэх эрхийн бичиг баримт нь хуурамч буюу засвар, өөрчлөлт хийгдсэн;
 - Бусдын бичиг баримт ашигласан;

5.3 ГАДААДЫН ИРГЭН, ХАРЬЯАТЫН ГАЗАР

- 5.3.1 Монгол Улсад визгүй зорчих баримт бичиг эзэмшигчдээс бусад гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн визтэй зорчино.
- 5.3.2 Монгол Улсын виз олгох эрх бүхий байгууллагаас визийн зөвшөөрөл авсан, эсхүл тухайн ангиллын виз олгоход шаардагдах баримт бичгийн иж бүрдлийг биедээ авч яваа гадаадын иргэнд зохих ангиллын орох, дамжин өнгөрөх визийг олгож болно.

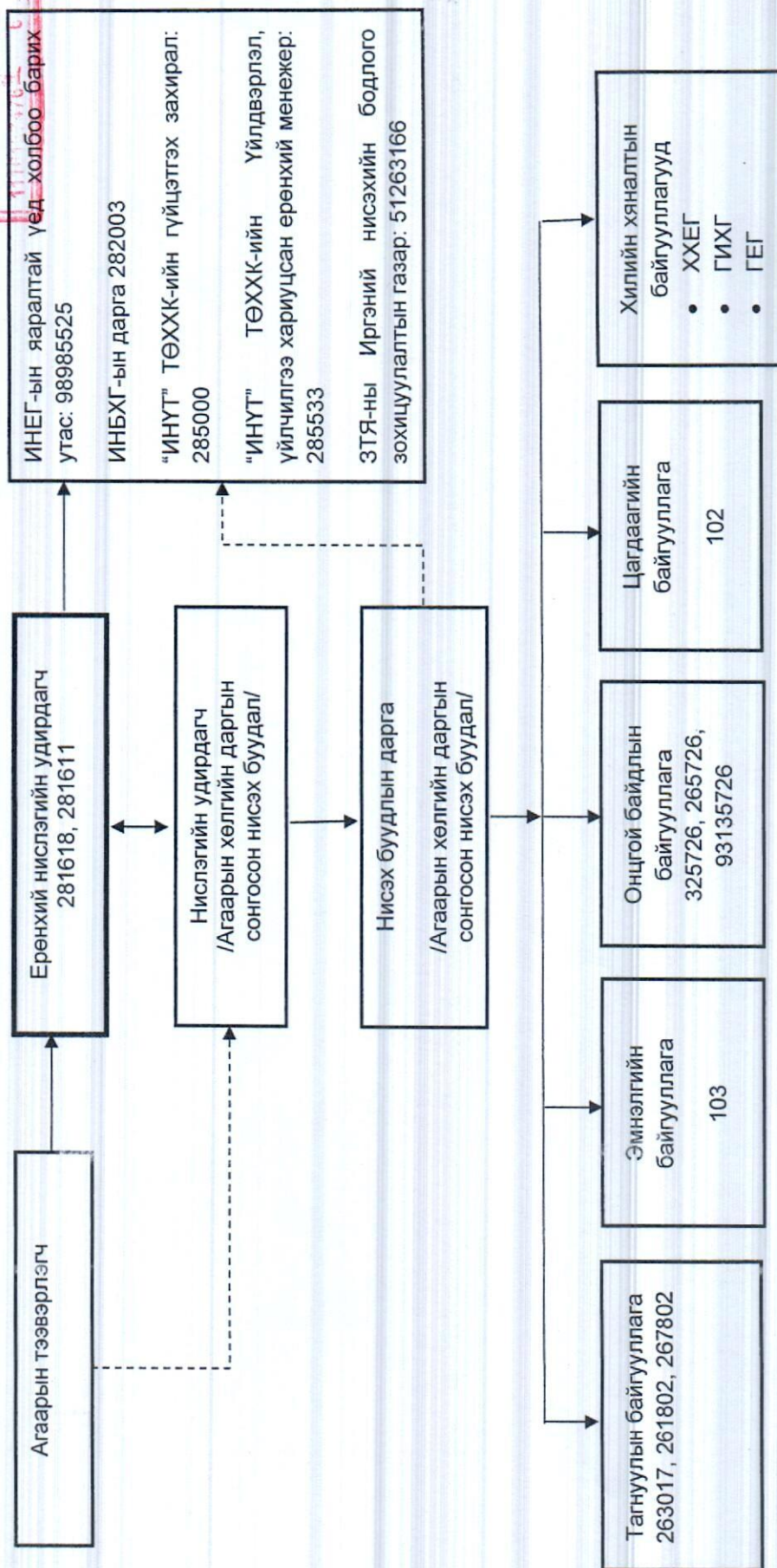
5.4 ГААЛИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 5.4.1 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд тухайн нисэх буудлын шаардлагатай хэсгийг гаалийн хяналтын түр бүсээр тооцож, гаалийн хяналт шалгалт хийнэ.
- 5.4.2 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн агаарын хөлгөөр оруулсан бараа зорчигчийн гар тээш, дагалдах ачаанд гаалийн тухай хууль тогтоомжийн дагуу хяналт, бүрдүүлэлт хийнэ.
- 5.4.3 Зорчигчдод тавих эрүүл ахуй, хорио цээрийн шаардлагуудыг ханган ажиллана.
- 5.4.4 Шаардлагатай тохиолдолд хилийн хяналтын байгууллага, нисэх буудал, агаарын тээвэрлэгчийн ажилтан, зорчигчдод урьдчилан сэргийлэх тарилга хийх ажлыг зохион байгуулж, холбогдох гэрчилгээ олгоно.
- 5.4.5 Нисэх багийн гишүүд эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнүүдэд хамрагдаж, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакцин тариулсан гэрчилгээтэй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.
- 5.4.6 Халдварын голомттой бүс нутгаас ирсэн, улсын хилээр орох бүх зорчигчид эрүүл мэндийн тодорхойлолтын хуудас бөглөсөн эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.
- 5.4.7 Халдварт өвчинтэй байж болзошгүй зорчигчийг тусгаарласны дараа холбогдох эрүүл мэндийн байгууллагад яаралтай мэдэгдэж, хорио цээр тогтоож, дуудлага өгнө.
- 5.4.8 Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр тодорхойлсон халдварт өвчин дамжин тархахаас урьдчилан сэргийлэх, тээвэрлэгдэн ирсэн ачаа тээш, бараа бүтээгдэхүүнд байж болзошгүй нян вирусийг гадаад орчинд тараахгүй, устгах зорилгоор агаарын хөлөгт ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг хийнэ.

---oOo---

“Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нэгдсэн журам”-ын мэдээлэл дамжуулах бүдүүвч

Хавсралт 1

Хэлцлийн загвар

“

“ НИСЭХ БУУДАЛ

..... ОНЫДУГААР САРЫН -НЫ ӨДӨР

ДУГААР:

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ХЭЛЦЭЛ

“АГААРЫН ХӨЛӨГ ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛД АРГАГҮЙДСЭН БУУЛТ ҮЙЛДСЭН ҮЕД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ НЭГДСЭН ЖУРАМ”-ыг хүлээн зөвшөөрч, энэхүү журамд заагдсан холбогдох үүрэг хариуцлагын дагуу үйл ажиллагаагаа явуулахыг зөвшөөрнө.

(ГАРЫН ҮСЭГ)

ОВОГ НЭР:

АЛБАН ТУШААЛ:

БАЙГУУЛЛАГА:

ХАЯГ:

ОВОГ НЭР:

АЛБАН ТУШААЛ:

БАЙГУУЛЛАГА:

ХАЯГ:

Орон нутгийн нисэх буудлуудын холбоо барих утасны жагсаалт

№	Нисэх буудал	Албан утас
1	Баян-Өлгий, "Өлгий" нисэх буудал	70422056
2	"Баянхонгор" нисэх буудал	70442667
3	"Булган" нисэх буудал	71281206
4	Говь-Алтай, "Алтай" нисэх буудал	70484044
5	Дорнод, "Чойбалсан" нисэх буудал	70270022
6	Дундговь, "Мандалговь" нисэх буудал	70592269
7	Завхан, "Отгонтэнгэр" нисэх буудал	70082275
8	Сүхбаатар, "Баруун Урт" нисэх буудал	70518259
9	Өвөрхангай, "Арвайхээр" нисэх буудал	70322769
10	Өвөрхангай, "Хархорин" нисэх буудал	71286157
11	Өмнөговь, "Гурван сайхан" нисэх буудал	71281210
12	Завхан, "Тосонцэнгэл" нисэх буудал	71281186
13	Увс, "Дэглий цагаан" нисэх буудал	70452873
14	"Ховд" нисэх буудал	70434021
15	Ховд, "Булган" нисэх буудал	71286156
16	Хөвсгөл, "Мөрөн" нисэх буудал	70382002
17	Хөвсгөл, "Хатгал" нисэх буудал	86031715
18	Хэнтий, "Өндөрхаан" нисэх буудал	70562524
19	"Ханбумбат" нисэх буудал	286136
20	"Тавантолгой" нисэх буудал	70122279

**ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР, ХИЛ ХАМГААЛАХ
ЕРӨНХИЙ ГАЗАР, ГАДААДЫН ИРГЭН, ХАРЬЯАТЫН ГАЗАР, ГААЛИЙН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ**

2025 оны 02 сарын 21 өдөр

Дугаар А/43, А/03, А/94, А/59

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Иргэний нисэхийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2.4 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны 137 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Агаарын тээврийг хялбаршуулах журам”-ын 2.11.29 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нэгдсэн журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллахыг Иргэний нисэхийн ерөнхий газар, Хил хамгаалах ерөнхий газар, Гадаадын иргэн, харьяатын газар, Гаалийн ерөнхий газарт тус тус даалгасугай.

3. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан дээрх агентлагийн дарга нарын 2019 оны 09 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А/735, А/24, А/336, А/198 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ИРГЭНИЙ
НИСЭХИЙН
ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН ДАРГА

ХИЛ ХАМГААЛАХ
ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН
ДАРГА

ГАДААДЫН
ИРГЭН,
ХАРЬЯАТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА

ГААЛИЙН
ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН
ДАРГА

Э.ТӨРБАЯР

Х.ЛХАГВАСҮРЭН

Н.УУГАНБАЯР

Р.ОТГОНЖАРГАЛ

АГААРЫН ХӨЛӨГ ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛД
АРГАГҮЙДСЭН БУУЛТ ҮЙЛДСЭН ҮЕД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ НЭГДСЭН ЖУРАМ

АГУУЛГА

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

- 1.1. Нийтлэг үндэслэл
- 1.2. Эрх зүйн үндэслэл

ХОЁР. ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА
ХЭМЖЭЭ

- 2.1. Мэдээлэл
- 2.2. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

ГУРАВ. ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛ БОЛОН НУТАГ
ДЭВСГЭРИЙН ЗАСАГ ЗАХИРГААНААС ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 3.1. Нисэх буудлын үйл ажиллагааны бэлэн байдлыг хангаж ажиллах
- 3.2. Хамтран ажиллах

ДӨРӨВ. АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 4.1. Мэдээлэл
- 4.2. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

ТАВ. ХИЛИЙН ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 5.1 Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ
- 5.2 Хил хамгаалах байгууллага
- 5.3 Гадаадын иргэн харьяатын газар
- 5.4 Гаалийн байгууллагын үйл ажиллагаа

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1.1 НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1.1. Монгол Улсын агаарын хилийн орох цэгээр орсон гадаадын болон Монгол Улсад бүртгэлтэй агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд онцгой нөхцөл байдлын улмаас аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд иргэний нисэхийн үйл ажиллагаа, хилийн хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлж ажиллах байгууллагуудын үйл ажиллагааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино.
- 1.1.2. Улсын болон иргэний агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд ажиллах үйл ажиллагааг Иргэний нисэхийн тухай Чикагогийн конвенцын Хавсралт-9 “Үйл ажиллагааг хялбарчлах”, Монгол Улсын холбогдох хуулиуд болон Засгийн газрын 2021 оны 137 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Агаарын тээврийг хялбаршуулах журам” зэрэг эрх зүйн баримт бичгүүдийн хүрээнд хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг, зорчигчийг нэвтрүүлэхэд нисэхийн аюулгүйн хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хангах, хилийн хяналтын байгууллагуудын үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах замаар хэрэгжүүлнэ.
- 1.1.3. Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд онцгой нөхцөл байдлын улмаас аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд тухайн нисэх буудлын дарга холбогдох арга хэмээг авч хэрэгжүүлэх ажлыг удирдан зохион байгуулна.
- 1.1.4. Аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд иргэний нисэх, хилийн хяналтын байгууллагын холбогдох албан хаагчдын бүрэлдэхүүнтэй “Хилийн хяналтын шуурхай бүлэг”-ийг Иргэний нисэхийн ерөнхий газраас хилийн хяналтын байгууллагуудын удирдлагатай зөвшилцөж, томилно.
- 1.1.5. Тухайн агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудлын оршин буй нутаг дэвсгэрийн төрийн захиргааны байгууллага нь гал унтраах, эрэн хайх, авран туслах, эмнэлгийн түргэн тусламж үзүүлэх анги, хэсгүүдийн бэлэн байдлыг хангаж, шаардлагатай тохиолдолд цагдаагийн байгууллагын хамгаалалт авч, шуурхай удирдлагаар хангаж ажиллана.
- 1.1.6. Энэхүү журмыг Иргэний нисэхийн ерөнхий газар, Хил хамгаалах ерөнхий газар, Гадаадын иргэн, харьяатын газар, Гаалийн ерөнхий газрын дарга нар хамтран батална.

1.2 ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭСЛЭЛ

1.2.1 Журамд хамаарах олон улсын гэрээ, конвенц, Монгол Улсын хууль

- Чикаго хотноо 1944 онд батлагдсан Иргэний нисэхийн тухай олон улсын конвенц;
- Киото хотноо 1973 онд батлагдсан Гаалийн бүрдүүлэлтийн горимыг хялбарчлах, уялдуулах тухай конвенц;
- Вена хотноо 1961 онд батлагдсан Дипломат харилцааны тухай олон улсын конвенц;
- Женев хотноо 1982 онд батлагдсан Ачааг хилээр нэвтрүүлэхэд хийх хяналт, шалгалтын нөхцөлийг уялдуулах тухай олон улсын конвенц;
- Базель хотноо 1989 онд батлагдсан Аюултай хог хаягдлыг хил дамжуулан тээвэрлэн зайлуулахад хяналт тавих тухай конвенц;

- Олон улсын эрүүл мэндийн дүрэм 2005.

1.2.2 Журамд хамаарах хуулиуд:

- Монгол Улсын Үндсэн хууль;
- Агаарын зайг нисэхэд ашиглах тухай хууль;
- Иргэний нисэхийн тухай хууль;
- Улсын нисэхийн тухай хууль;
- Зөрчлийн тухай хууль;
- Монгол Улсын хилийн тухай хууль;
- Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хууль;
- Гаалийн тухай хууль;
- Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хууль;
- Хүн худалдаалахтай тэмцэх хууль;
- Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль;
- Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт, шалгалтын тухай хууль;
- Монгол Улсын иргэн гадаадад хувийн хэргээр зорчих, цагаачлах тухай хууль;
- Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хууль;
- Хүнсний тухай хууль;
- Эрүүл ахуйн тухай хууль;
- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль;
- Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих тухай хууль;
- Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал;
- Гамшгаас хамгаалах тухай хууль;
- Галын аюулгүй байдлын тухай хууль;
- Бусад.

ХОЁР. ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

2.1 МЭДЭЭЛЭЛ

- 2.1.1. Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллага нь Иргэний нисэхийн дүрэм 12 /Осол зөрчлийн талаар мэдээлэх/, Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын даргын 2017 оны А/297 дугаар тушаалаар баталсан "Нислэгийн онцгой нөхцөл, байдал болон осол зөрчлийн талаарх мэдээлэл хүлээн авах, дамжуулах журам"-ын дагуу ажиллана.
- 2.1.2. Хилийн боомоор тогтоогдоогүй нисэх буудлын нислэгийн удирдагч нь агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх болсон шалтгаан, нөхцөл байдлын талаарх мэдээллийг Хавсралт 1-д заасны дагуу дамжуулна.

2.2 ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 2.2.1 Иргэний нисэхийн ерөнхий газар нь Монгол Улсад байнгын ажиллагаатай олон улсын болон орон нутгийн нисэх буудлуудын талаарх мэдээллийг "Нисэхийн мэдээллийн эмхэтгэл"-д тогтмол шинэчлэн тусгаж, шаардлагатай тохиолдолд холбогдох байгууллагуудыг мэдээллээр хангана.
- 2.2.2 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллага нь аргагүйдсэн буулт үйлдэх агаарын хөлгийн тухай мэдээллийг нэгтгэн авч, үүссэн нөхцөл

- байдлыг үнэлэх, авах арга хэмжээний талаар санал боловсруулж, шуурхай арга хэмжээ авч ажиллана.
- 2.2.3 Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд хөрш орнуудтай байгуулсан нисэхийн эрэн хайх, авран туслах хэлэлцээрийн дагуу үйл ажиллагааг зохион байгуулна.
- 2.2.4 Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлсан чиг үүрэгтэй байгууллагууд болон хилийн хяналтын байгууллагуудтай хамтран боловсруулсан "Хамтран ажиллах төлөвлөгөө"-ний дагуу үйл ажиллагааг зохион байгуулна.
- 2.2.5 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ үзүүлж буй байгууллага нь агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдэх болсон шалтгаан, нисэх баг, зорчигч, шатахууны үлдэгдэл, ачааны талаарх мэдээллийг хилийн хяналтын байгууллагуудад шуурхай мэдээлнэ.

ГУРАВ. ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛ БОЛОН ХИЛИЙН ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

3.1 НИСЭХ БУУДЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БЭЛЭН БАЙДЛЫГ ХАНГАЖ АЖИЛЛАХ

- 3.1.1 Тухайн нисэх буудлын дарга нь нислэгийн удирдагчаас мэдээлэл авмагц Хавсралт 1-д заасан бүдүүвчийн дагуу зохих байгууллага болон удирдах албан тушаалтанд шуурхай мэдээлж, үүссэн нөхцөл байдалд үнэлэлт өгч, олон улсын нислэгийг хүлээн авах ажлыг шуурхай удирдлагаар ханган, зохион байгуулж ажиллана.
- 3.1.2 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх зурвасыг чөлөөлөх, зогсоол талбайг бэлтгэх, агаарын хөлгийн баг, зорчигчийг түр хугацаагаар байрлуулах, хилийн хяналт шалгалтын бүсийн талбайг бэлтгэх зэрэг үйл ажиллагааг нисэх буудлын дарга шуурхай зохион байгуулна.
- 3.1.3 Монгол Улсад орохыг үл зөвшөөрөх гадаадын иргэнийг тээвэрлэж ирсэн агаарын тээвэрлэгч тухайн зорчигчийг буцаан тээвэрлэх хүртэл нисэх буудал нь түр саатуулах байраар хангаж ажиллана.
- 3.1.4 Тус бүс нутгийн хилийн хяналтын байгууллагуудыг үндсэн чиг үүргийнх нь дагуу үйл ажиллагаа явуулах бололцоогоор хангана.
- 3.1.5 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх тохиолдолд тухайн аймаг, сумын нутаг дэвсгэрт байршдаг болон томилогдон очсон хилийн хяналтын байгууллагуудтай хамтран хилийн хяналт шалгалтын түр бүсийг тогтоон хамтран ажиллана.

3.2 ХАМТРАН АЖИЛЛАХ

- 3.2.1 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдэхэд 1.1.4-т заасан "Хилийн хяналтын шуурхай бүлэг"-т ажиллаж, хэлцэл байгуулах байгууллагын албан хаагч нарыг хилийн хяналтын удирдах төв байгууллагуудтай зөвшилцсөн байна.
- 3.2.2 Хилийн хяналтын байгууллагууд нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байрлах хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдэх тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар тодорхой тусгасан заавар, төлөвлөгөө боловсруулсан байна. /Нисэх буудлын "Онцгой нөхцөлийн төлөвлөгөө"-нд нэмэлт заалт тусган оруулж болно/

- 3.2.3 Хилийн хяналтын байгууллагуудын албан хаагч нарын тухайн нисэх буудалд очих хугацаа, тээврийн хэрэгслийн зардал зэргийг хариуцах байгууллагын талаар "Хамтран ажиллах төлөвлөгөө"-нд тусган хэрэгжүүлнэ.
- 3.2.4 Онцгой нөхцөл байдлын улмаас хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн агаарын хөлгөөр зорчиж ирсэн Монгол Улсад орохыг үл зөвшөөрөх гадаадын иргэнийг тээвэрлэж ирсэн тухайн агаарын хөлгөөр буцаан тээвэрлэх боломжгүй болсон тохиолдолд хамгийн ойролцоох хилийн боомт бүхий олон улсын нисэх буудалд хилийн хяналтын байгууллагуудын албан хаагчдаар харгалзуулан хүргэх тээврийн хэрэгсэл (шаардлагатай тохиолдолд эмнэлгийн тоног төхөөрөмж)-ийг тухайн нисэх буудал хариуцна.
- 3.2.5 Агаарын хөлөг нь аргагүйдсэн буулт үйлдсэний дараа 6 цагийн дотор нислэгээ үргэлжлүүлэх боломжтой тохиолдолд, мөн 6 цагаас дээш хугацаагаар саатах буюу нислэгээ цаашид үргэлжлүүлэх боломжгүй болсон үед авах арга хэмжээний зохицуулалтыг нисэх буудал болон хилийн хяналтын байгууллагууд "Хамтран ажиллах төлөвлөгөө"-нд тусгасан байна. Үүнд:
- Тухайн нисэх буудал нь нисэхийн аюулгүйн хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хангах үүднээс агаарын хөлгөөс ачаа, тээшийг буулгах шилжүүлэн ачих, ачих, тээвэрлэх ажлыг гаалийн хяналт дор гүйцэтгэж, дээрх барааг гаалийн хяналтад хадгалах байраар хангах;
 - Нисэх буудал нь орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран ачаа, шууданг /бүхэлд нь буюу зарим хэсгийг/ тухайн агаарын хөлгөөр үргэлжлүүлэн тээвэрлэх боломжгүй тохиолдолд гаалийн байгууллагын зөвшөөрлийг үндэслэн эцсийн цэг хүртэл автозамаар тээвэрлэх арга хэмжээг яаралтай зохион байгуулах;
 - Шаардлагатай тохиолдолд агаарын хөлгийн баг, зорчигчийг түр хугацаагаар байрлуулах шаардлага хангасан байр, танхимаар хангах арга хэмжээг нисэх буудал нь орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран зохион байгуулах;
 - Дэлхийн шуудангийн холбооны хамгаалалтын актын шаардлагын дагуу шууданг хадгалах бололцоогоор хангах;
 - Агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдсэн хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудал нь нисэхийн аюулгүйн хамгаалалтыг ханган ажиллах бөгөөд хилийн хяналтын байгууллагууд нь үзлэг шалгалтыг хийхдээ эрсдэл тооцох аргыг хэрэглэнэ;

ДӨРӨВ. АГААРЫН ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

4.1 МЭДЭЭЛЭЛ

- 4.1.1. Агаарын хөлгийн дарга нь тухайн цаг үеийн нөхцөл байдлаас хамаарч, аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудлын нислэгийн удирдагчаас дэмжлэг авна.
- 4.1.2. Нисэх баг нь хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудлын нислэгийн удирдагчид буулт үйлдэх болсон шалтгаан, нөхцөл байдлын талаарх мэдээллийг өгнө.
- 4.1.3. Агаарын тээвэрлэгч нь тухайн нислэгээр зорчиж буй зорчигчид болон онцгой анхаарал шаардлагатай зорчигчийн мэдээлэл, тээвэрлэж буй ачаа, агаарын хөлөгт гарсан техникийн саатал, дутагдал, бэртэж гэмтсэн зорчигчийн талаар нислэгийн удирдагчид тодорхой мэдээлнэ.

- 4.1.4. Агаарын тээвэрлэгч нь агаарын хөлгийн хөөрч буух цаг, зорчигчдын талаарх мэдээлэл, нислэгийн баримт бичгүүд болон бусад шаардлагатай мэдээллүүдээр Иргэний нисэхийн ерөнхий газар болон хилийн хяналтын байгууллагуудыг хангана.
- 4.1.5. Нислэгийн үед халдварт өвчинтэй болон халдварт өвчинтэй байж болзошгүй зорчигч илэрсэн тохиолдолд тухайн зорчигч болон илэрч буй өвчний шинж тэмдгийн талаар аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудалд урьдчилан мэдэгдэнэ.
- 4.1.6. Нислэгийн үед агаарын хөлөгт хууль тогтоомж зөрчсөн болон агаарын хөлгийн хэвийн ажиллагааг алдагдуулж буй "хэв журам зөрчсөн зорчигч"-ийн талаар аргагүйдсэн буулт үйлдэх нисэх буудалд урьдчилан мэдэгдэнэ.

4.2 ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 4.2.1 Агаарын тээвэрлэгч нь Монгол Улсад орохыг үл зөвшөөрөх гадаадын иргэн тээвэрлэж ирсэн тохиолдолд тухайн зорчигчийг хүлээн зөвшөөрөх улс руу буцаан тээвэрлэх арга хэмжээг авна.
- 4.2.2 Агаарын тээвэрлэгч аргагүйдсэн буулт үйлдсэн агаарын хөлгийн зорчигчдын хоол, зочид буудлын төлбөр болон нисэх буудлын хураамжтай холбоотой зардлыг хариуцна.
- 4.2.3 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй тухайн нисэх буудал болон хилийн хяналтын байгууллагуудын үйл ажиллагаанд бүх талын дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллана.

ТАВ. ХИЛИЙН ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

5.1 ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

- 5.1.1 Хилийн хяналтын байгууллагууд хамтран хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд хяналт шалгалтын бүс тогтоох ажиллагааг зохион байгуулна.
- 5.1.2 Хилийн хяналтын байгууллагууд нь хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн улсын болон иргэний агаарын хөлгийн багийн гишүүд, зорчигчдын улсын хилээр нэвтрүүлэхтэй холбогдсон хилийн хяналт шалгалтыг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.
- 5.1.3 Хилийн хяналтын байгууллагуудын хяналт шалгалттай холбогдсон шаардлагууд нь гадаадын агаарын хөлгийн нисэх багийн бүрэлдэхүүнд мөн адил хамаарна.
- 5.1.4 Хилийн хяналтын байгууллагууд нь хилийн хяналт шалгалтыг зохион байгуулахад шаардагдах техник, тоног төхөөрөмж, зохион байгуулалтыг хариуцан ажиллана.

5.2 ХИЛ ХАМГААЛАХ БАЙГУУЛЛАГА

- 5.2.1 Агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүд болон зорчигчдын хил нэвтрэх эрхийн баримт бичгийн шалгалтыг хялбарчилсан журмаар явуулна.
- 5.2.2 Агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүдийг нислэгийн хуудсаар, зорчигчийг хил нэвтрэх эрхийн баримт бичгээр шалган нэвтрүүлж, программ хангамжийн сүлжээгүй газарт хилийн орох, гарах хуудсыг бөглүүлнэ. Зөрчил илэрсэн тохиолдолд холбогдох хууль журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

- 5.2.3 Мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэх боломжгүй тохиолдолд 24 цагийн дотор нөхөн бүртгэж, зорчих эрхийг нь түр хугацаагаар хязгаарласан болон тус улсад орохыг хориглосон иргэдийн жагсаалттай тулгана.
- 5.2.4 Нөхөн бүртгэх явцад илэрсэн зөрчлийг шийдвэрлэх асуудлаар агаарын тээвэрлэгчтэй хамтран ажиллана.
- 5.2.5 Техникийн шалтгаанаар нисэх боломжгүй болсон агаарын хөлгийг засварлах зорилгоор ирсэн техникийн ажилтнуудыг түр нэвтрүүлэх арга хэмжээг саадгүй авч ажиллана.
- 5.2.6 Дор дурдсан хүмүүсийг Монгол Улсын хилээр нэвтрүүлэхийг хориглоно. Үүнд:
- Хил нэвтрэх эрхийн бичиг баримт нь хүчин төгөлдөр байх нөхцөл алдагдсан;
 - Хил нэвтрэх эрхийн бичиг баримт нь хуурамч буюу засвар, өөрчлөлт хийгдсэн;
 - Бусдын бичиг баримт ашигласан;

5.3 ГАДААДЫН ИРГЭН, ХАРЬАТЫН ГАЗАР

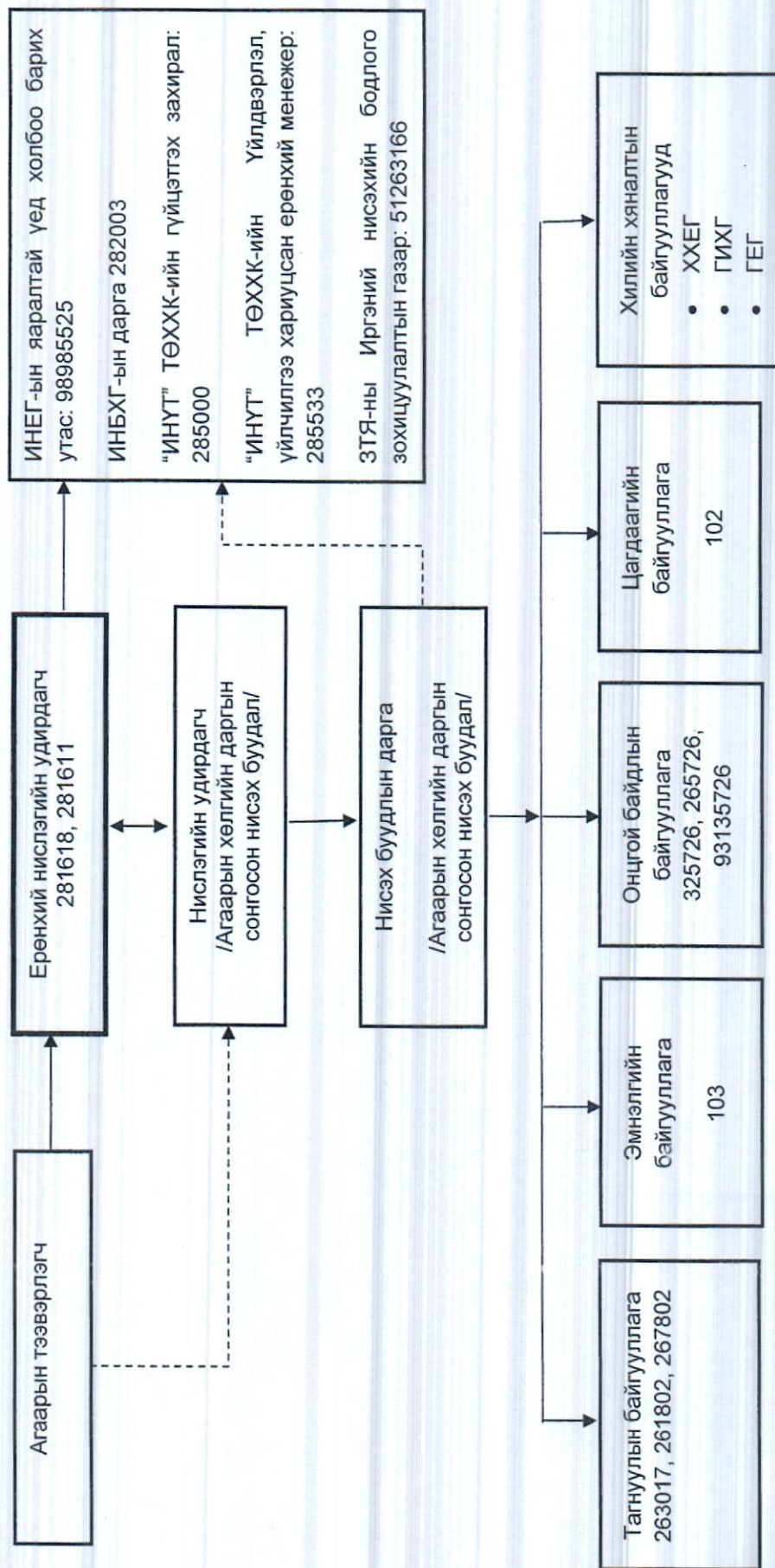
- 5.3.1 Монгол Улсад визгүй зорчих баримт бичиг эзэмшигчдээс бусад гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн визтэй зорчино.
- 5.3.2 Монгол Улсын виз олгох эрх бүхий байгууллагаас визийн зөвшөөрөл авсан, эсхүл тухайн ангиллын виз олгоход шаардагдах баримт бичгийн иж бүрдлийг биедээ авч яваа гадаадын иргэнд зохих ангиллын орох, дамжин өнгөрөх визийг олгож болно.

5.4 ГААЛИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 5.4.1 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд агаарын хөлөг аргагүйдсэн буулт үйлдсэн тохиолдолд тухайн нисэх буудлын шаардлагатай хэсгийг гаалийн хяналтын түр бүсээр тооцож, гаалийн хяналт шалгалт хийнэ.
- 5.4.2 Хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн агаарын хөлгөөр оруулсан бараа зорчигчийн гар тээш, дагалдах ачаанд гаалийн тухай хууль тогтоомжийн дагуу хяналт, бүрдүүлэлт хийнэ.
- 5.4.3 Зорчигчдод тавих эрүүл ахуй, хорио цээрийн шаардлагуудыг ханган ажиллана.
- 5.4.4 Шаардлагатай тохиолдолд хилийн хяналтын байгууллага, нисэх буудал, агаарын тээвэрлэгчийн ажилтан, зорчигчдод урьдчилан сэргийлэх тарилга хийх ажлыг зохион байгуулж, холбогдох гэрчилгээ олгоно.
- 5.4.5 Нисэх багийн гишүүд эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнүүдэд хамрагдаж, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакцин тариулсан гэрчилгээтэй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.
- 5.4.6 Халдварын голомттой бүс нутгаас ирсэн, улсын хилээр орох бүх зорчигчид эрүүл мэндийн тодорхойлолтын хуудас бөглөсөн эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.
- 5.4.7 Халдварт өвчинтэй байж болзошгүй зорчигчийг тусгаарласны дараа холбогдох эрүүл мэндийн байгууллагад яаралтай мэдэгдэж, хорио цээр тогтоож, дуудлага өгнө.
- 5.4.8 Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр тодорхойлсон халдварт өвчин дамжин тархахаас урьдчилан сэргийлэх, тээвэрлэгдэн ирсэн ачаа тээш, бараа бүтээгдэхүүнд байж болзошгүй нян вирусийг гадаад орчинд тараахгүй, устгах зорилгоор агаарын хөлөгт ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг хийнэ.

---oOo---

“Агаарын хөлөг хилийн боомтоор тогтоогдоогүй нисэх буудалд аргагүйдсэн буулт үйлдсэн үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нэгдсэн журам”-ын мэдээлэл дамжуулах бүдүүвч

Хэлцлийн загвар

“

“ НИСЭХ БУУДАЛ

..... ОНЫДУГААР САРЫН -НЫ ӨДӨР

ДУГААР:

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ХЭЛЦЭЛ

“АГААРЫН ХӨЛӨГ ХИЛИЙН БООМТООР ТОГТООГДООГҮЙ НИСЭХ БУУДАЛД АРГАГҮЙДСЭН БУУЛТ ҮЙЛДСЭН ҮЕД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ НЭГДСЭН ЖУРАМ”-ыг хүлээн зөвшөөрч, энэхүү журамд заагдсан холбогдох үүрэг хариуцлагын дагуу үйл ажиллагаагаа явуулахыг зөвшөөрнө.

(ГАРЫН ҮСЭГ)

ОВОГ НЭР:

АЛБАН ТУШААЛ:

БАЙГУУЛЛАГА:

ХАЯГ:

ОВОГ НЭР:

АЛБАН ТУШААЛ:

БАЙГУУЛЛАГА:

ХАЯГ:

Орон нутгийн нисэх буудлуудын холбоо барих утасны жагсаалт

№	Нисэх буудал	Албан утас
1	Баян-Өлгий, "Өлгий" нисэх буудал	70422056
2	"Баянхонгор" нисэх буудал	70442667
3	"Булган" нисэх буудал	71281206
4	Говь-Алтай, "Алтай" нисэх буудал	70484044
5	Дорнод, "Чойбалсан" нисэх буудал	70270022
6	Дундговь, "Мандалговь" нисэх буудал	70592269
7	Завхан, "Отгонтэнгэр" нисэх буудал	70082275
8	Сүхбаатар, "Баруун Урт" нисэх буудал	70518259
9	Өвөрхангай, "Арвайхээр" нисэх буудал	70322769
10	Өвөрхангай, "Хархорин" нисэх буудал	71286157
11	Өмнөговь, "Гурван сайхан" нисэх буудал	71281210
12	Завхан, "Тосонцэнгэл" нисэх буудал	71281186
13	Увс, "Дэглий цагаан" нисэх буудал	70452873
14	"Ховд" нисэх буудал	70434021
15	Ховд, "Булган" нисэх буудал	71286156
16	Хөвсгөл, "Мөрөн" нисэх буудал	70382002
17	Хөвсгөл, "Хатгал" нисэх буудал	86031715
18	Хэнтий, "Өндөрхаан" нисэх буудал	70562524
19	"Ханбумбат" нисэх буудал	286136
20	"Тавантолгой" нисэх буудал	70122279